

Povijest KBC-a Rebro

Napisao: **prim. dr. Vladimir Dugački**
Foto: **dokumentacija autora**

UZlatnoj buli Bele IV. iz 1242. spominju se liječnici u Zagrebu, međutim, sve do kasnoga srednjega vijeka nema podataka o bolnicama. Od 15. stoljeća u Zagrebu se spominju gradski hospital na Gradecu, biskupski hospital u Vlaškoj ulici i kaptolski hospital blizu današnje Bakačeve ulice te leprozorij negdje prema Savi. Svi ti hospitali bili su bez liječnika ili drugoga kvalificiranog zdravstvenog osoblja, više ubožnice nego bolnice, nisu zadovoljavali potrebama građanstva niti u uobičajenim okolnostima, a kamoli u slučajevima epidemija.

Doista je 1785. velika epidemija neke groznice u zagrebačkoj županiji potakla odluku da se u Zagrebu sagradi velika bolnica. Zaslugom biskupa Maksimilijana Vrhovca i novčano podupirana iz raznih zaklada, 1794. počela se na tadašnjoj Har-

mici graditi bolnica koja je otvorena u ljeto 1804. Krajem 19. stoljeća imala je otprilike 450 kreveta i bila je godinama najveća bolnica u Hrvatskoj (do Prvog svjetskog rata poznata pod imenom Bolnica milosrdne braće, a kasnije Zakladna bolnica, budući da je građena novcem iz raznih zaklada). U doba kad je građena nalazila se na periferiji grada, ali kako se s vremenom život premjestio iz Gornjega u Donji grad, bolnica se našla na neprikladnu mjestu: u najstrožem središtu grada, na Jelačićevu trgu. Zbog toga je, a i zbog oronulosti, još od 1883. nekoliko puta traženo da se sruši i da se prodajom tog atraktivnog zemljišta namakne novac za gradnju nove zakladne bolnice. Jedna od predviđenih lokacija za gradnju nove bolnice bila je na Bijeničkoj cesti, za koju je planove 1923. izradio arhitekt Ignjat Fischer, autor zgrada teorijskih zavoda Medicinskog fakulteta na Šalati, Zemaljskog rodilišta (kasnije Ginekološke klinike) u Petrovoj ulici i Sanatorija (danas Klinika za dječje bolesti) u Klaićevoj ulici.

Ministarstvo socijalne politike i narodnog zdravlja 29. kolovoza 1929. izradilo je nacrt zakona o osnivanju nove zaklade - *Zakladna bolnica u Zagrebu*, prema kojem se u posjed i vlasništvo te zaklade prenosi sva pokretna i nepokretna imovina stare zaklade, zbog podizanja, uređenja, upravljanja i uzdržavanja nove Zakladne bolnice. Utemeljitelji zaklade bili su Prvostolni kaptol zagrebački, Nadbiskupija zagrebačka, Općina grada Zagreba, ban Savske banovine i ministar socijalne politike i narodnog zdravlja. Zakon je stupio na snagu 8. listopada 1929. te je osnovan Zakladni odbor s pročelnikom i pet članova.

Odustajanje od Šalate

Već na prvim sjednicama Zakladnog odbora raspravljalo se o tome da se nova Zakladna bolnica gradi na Šalati, na zemljištu južno od Medicinskog fakulteta, budući da je ispočetka planirano da se u dijelu budućih zgrada Zakladne bolnice smjesti Klinička bolnica Medicinskog fa-

Bolnica na brijegu

Reberu

Rebro u času otvaranja 1942. godine

Zakladna bolnica na Rebru bila je najmodernija bolnica u jugoistočnoj Europi; bila je opća javna bolnica u vlasništvu Zaklade i pod nadzorom Ministarstva zdravstva

► kultura, što je podržalo Ministarstvo prosvjete. (Naime, tada je na Šalati, uz tri zgrade Medicinskog fakulteta: za smještaj dekanata i teorijskih zavoda, postojala samo jedna klinička zgrada, građena 1921.-28., u kojoj su bile smještene dječja i kožna, a kasnije i ušna klinika, budući da su sve ostale klinike, osim ginekološke, bile smještene u školskim zgradama). Predloženo je da bi kuhinja, praonica, ložionica, radionice, ljekarnica, stanovi za osoblje, zgrada za prijam bolesnika i upravu bili zajednički.

Slobodno zemljište južno od fakulteta imalo je otprilike osam jutara, a planirana je gradnja i na zemljištu jugoistočno od fakulteta, između Vončinine i Voćarske, na još otprilike četiri jutra. Pritom bi se Vončinina premostila mostom. Na zakladnom zemljištu na Bijeničkoj cesti planiran je dislocirani paviljon za bolesnike s tuberkulozom. No, vrlo je brzo došlo do neslaganja oko suradnje Zakladne i Kliničke bolnice jer je gradsko zastupstvo tražilo da zemljište bude u potpunom vlasništvu Zaklade, a ne u suvlasništvu. Neslaganja je bilo i oko broja kreveta koji bi pripali Zakladnoj, odnosno Kliničkoj bolnici. Konačno je zaključeno da će nova Zakladna bolnica imati 550 kreveta (stara bolnica na Jelačićevu trgu imala je 438 kreveta), a Klinička bolnica 360.

Početkom 1931. Zakladna je bolnica na Jelačićevu trgu srušena, a bolnica privremeno preseljena u prostor gradske ubožnice i Ortopedske bolnice na Svetom Duhu, dok se ne izgradi nova Zakladna bolnica. Na međunarodni natječaj za novu bolnicu, raspisan 19. srpnja 1930., pristiglo je čak 70 radova iz zemlje i inozemstva, među kojima je ocjenjivački sud izabrao devet - prvu je nagradu dobio arhitekt Ernest Weissmann. Među-

Srušena bolnica na Jelačićevom trgu 1931.

tim, u listopadu 1932. s nelagodom je zaključeno da Zaklada ima gotovo polovicu potrebnoga novca, a Medicinski fakultet skoro ništa, pa je dekanat u veljači 1933. zamolio Zakladni odbor da gradnju bolnice počne na osnovi projekta koji će omogućiti da se klinike uključe kasnije, kad bude povoljnija financijska situacija.

Zbog toga, a i zbog skučenosti zemljišta na Šalati, Zakladni je odbor 12. srpnja 1934. jednoglasno zaključio da se nova Zakladna bolnica gradi na Rebru, na slobodnom gradskom zemljištu od 20 jutara i 1414,5 čhv, koje bi se moglo dobiti od gradske općine u zamjenu za zemljišta koja je Zaklada posjedovala na nekoliko mjesta u gradu. Iste je godine raspisan natječaj na kojem Stanko Kliska, u suradnji s Antunom Ulrichom i Ivom Juranovićem, osvaja prvu nagradu. Toj se grupi pridružuje Franjo Gabrić iz građevinskog odbora Zaklade.

Usko i izduženo zemljište na Rebru nije dopuštalo gradnju bolnice po paviljonskom sustavu (kao što je, primjerice, građena Bolnica milosrdnih sestara), nego po blok-sustavu: jedna trokatna zgrada duga 182 metra s četiri isturena krila. Planirana je bolnica sa 763 kreveta s gospodarskim i pomoćnim zgradama.

Tijekom prosinca 1935. zemljište je iskolčeno, nabavljen je alat i na svečan je način 19. prosinca 1935. Rudolf Erber, pročelnik Zakladnog odbora i predsjednik gradske općine, zabio prvu lopatu u zemlju. No, stvarni su građevinski radovi počeli 6. kolovoza 1936. Zagrebačke su novine pozdravile velike javne radove koji će zaposliti stotinu tzv. socijalista - nezaposlenih koji su u evidenciji socijalnog odsjeka.

— — — — —

**Rudolf Erber, pročelnik
Zakladnog odbora i
predsjednik gradske
općine, svečano je 19.
prosina 1935. zabio prvu
lopatu u zemlju...**

— — — — —

Između južnog i sjevernog dijela buduće zgrade postojao je prirodni jarak, dubok 16 metara i širok 15 metara, koji je trebalo zatrpati. Početkom lipnja 1936. održana je licitacija za izvođenje građevinskih radova: gradnja glavne zgrade povjerena je Građevnom poduzetništvu inž. Mate Crnića, a gradnja zgrade za sestre, zgrade za posluđu i glavne kuhinje Građevnom poduzetništvu inž. Bože Šuperine. Iako je, prema mišljenju Zakladnog odbora, bolnica trebala biti gotova do kraja 1939. i uz trošak 65 milijuna dinara, gradnja se zbog raznih nedaća odužila do početka 1942. uz daleko veće troškove.

Gradnja na Rebru

Tijekom gradnje došlo je do promjene projekta. Naime, još je zagrebački gradonačelnik, liječnik Milan Amruš za dječju polikliniku osnovao fondaciju koja je pripojena Zakladi, u namjeri da se otvori dječji odjel. Odlučeno je da se ne gradi posebni paviljon, već da se za dječji odjel dogradi četvrti kat zgrade, koji ne bi zadirao u isturena krila već bi se protezao dužinom čitave zgrade.

...no, stvarni su
gradevinski radovi počeli
6. kolovoza 1936.

Planirano je za kirurški odjel 82 kreveta, interni 74, neuropsihijatrijski 90, ginekološki 50, dječji 60, otorinolaringološki 42, okulistički 44, ortopedski 82, tuberkulozni 120, dermatovenerološki 108, redarstveni 20 te 25 kreveta za tzv. klasni odjel – za bolesnike veće platežne moći. Ukupno je, dakle, planirano 797 kreveta. (Naknadno je planiran odjel za čeljusnu kirurgiju i zubarstvo te urološki odsjek pri kirurškom odjelu). U skladu s tadašnjom zdravstvenom politikom, odjeli za tzv. socijalne bolesti (tuberkulozu i spolne bolesti) dobili su mnogo više kreveta od, primjerice, kliničkih odjela poput očnog, ušnog i ginekološkog.

Tijekom 1937. raspisana je licitacija za instalaterske radove (centralno grijanje, toplu vodu, ventilaciju), uređenje parne praonice, izolaciju ravnih krovova, stolarske i bravarske radove, kotlovnice, a 1938. za električarske radove, željezne prozore operacijskih dvorana, uređaje za sterilizaciju, signalizaciju i telefoniju. U lipnju 1937. glavna je zgrada došla pod krov i postavljena je "gliha".

Zbog izbijanja Drugog svjetskog rata, u listopadu 1939. zapovjedništvo IV. armijske oblasti požuruje dovršenje radova, kako bi se u slučaju rata na našim prostorima pripremila bolnica za smještaj ranjenika. No, s druge strane, radovi sporo napreduju jer su mnogi zaposleni mobilizirani u vojsku. Odlučeno je da se

sestrinska služba za njegu bolesnika, rad u laboratorijima i opskrbu povjeri redovnicama sv. Križa iz Đakova.

Još je stara Zakladna bolnica imala ekonomiju na Jelenovcu i Gornjem Bukovcu, a kasnije je kupljen i posjed na Markuševcu (za uzgoj svinja, krava, konja za vuču, povrtnjak, voćnjak i vinograd). Parkovno uređenje povjereno je arhitektu Smiljanu Klaiću; sjeverni, vrlo strmi teren zasaden je akacijama i vočkama, da se spriječi odronjavanje. Izgrađen je otvoreni bazen, velik 5 x 10 metara, za rekreaciju u slobodno vrijeme.

Zanimljivo je da je još 1941. Zakladni odbor tražio uređenje Kišpatičeve ulice i spoja s Jordanovcem, kako bi se mogla uvesti autobusna linija Bukovačka-Kišpatičeva-Jordanovac-Laščinska-Zajčeva-

Petrova-Domjanićeva-Kvaternikov trg i obratno. (Autobusna linija Svetice-Kozjak, koja ide Kišpatičevom ulicom, uspostavljena je gotovo pola stoljeća kasnije, 1988.).

Iako je još u srpnju 1940. za ravnatelja bolnice predložen infektolog dr. Walter Rukavina, s dolaskom nove vlasti prijedlog je odbačen i u svibnju 1941. za ravnatelja je postavljen dr. Šime Cvitanović, a za upravitelja Ivan Lovrić, koji je bio i upravitelj stare Zakladne bolnice.

U siječnju 1942. raspisan je natječaj za predstojnike odjela (uvjeti su bili: liječnik-specijalist s najmanje četiri godine iskustva u radu primarnog liječnika ili kliničkog asistenta). Izabrani su: za kirurški odjel dr. Mario Duić, za interni dr. Silvije Novak, za plućni dr. Mile Budak (odjel je slovio kao II. interna klinika Medicinskog fakulteta), za neuropsihijatrijski odjel dr. Josip Breitenfeld, za ginekološki dr. Filip Dražančić, za otorinolaringološki dr. Baldo Dukić, za okulistički dr. Petar Sokolić, za kožno-venerični dr. Stjepan Piuković, za dječji dr. Oskar Seidl, za rendgenološki dr. Silvije Kadrnka, za ortopedski dr. Mladen Meštrić, za stomatološki dr. Juraj Kallay te za redarstveni (uznički) odjel dr. Mate Vrandečić. Za voditelja urološkog odjela predložen je dr. Aleksandar Blašković, no on to nije prihvatio nego je ostao u Bolnici milosrdnih sestara, gdje će njegov odjel biti proglašen prvom hrvatskom urološkom

**Sagrađeno je
 prizemlje i
 prva dva kata**

► klinikom. Prema zamisli prof. dr. Ante Šercera, dekana Medicinskog fakulteta, klinička se nastava protegnula i na Zakladnu bolnicu i neke odjele Bolnice milosrdnih sestara i Državne bolnice na Sv. Duhu, pa su svi predstojnici imenovani naslovnim (privatnim) docentima, osim Budaka, Kadrnke i Breitenfelda, koji su otprije bili docenti, pa su promaknuti u sveučilišne profesore. Tako je Zakladna bolnica od početka imala i nastavnu funkciju.

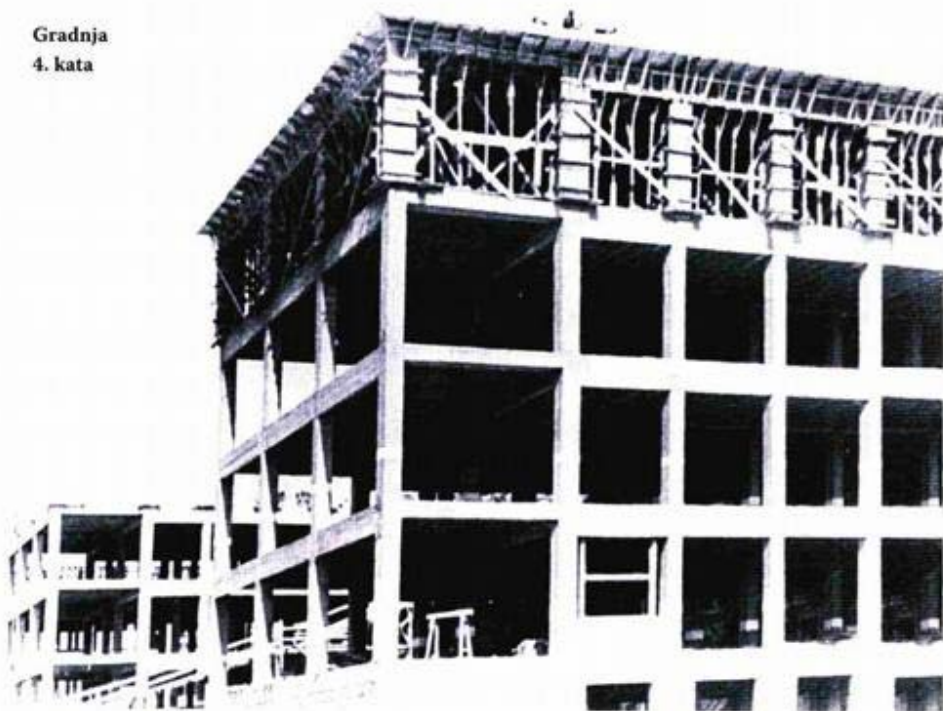
Moderna europska bolnica

Konačno je u nedjelju, 12. travnja 1942., državni poglavar svečano otvorio Zakladnu bolnicu, u nazočnosti ministra, državnih tajnika, predsjednika Sabora, četvero veleposlanika, gradonačelnika, predstavnika vojske, Crkve, Sveučilišta, Medicinskog fakulteta, članova Zakladnog odbora i drugih uglednika. Dotadašnja Zakladna bolnica na Sv. Duhu preimenovana je u Državnu bolnicu.

Istaknimo i nekoliko najznačajnijih liječnika Zakladne bolnice: urolog Oto Krivec, otorinolaringolog Milovan Čurković, ginekolog Davor Perović, oftalmologinja Nevenka Ljuština i Blanka Jutriša, neurologinja Nada Hamel-Puškarić, rendgenolog Roman Jelić.

U trenutku otvorenja bolnica na Rebru bila je najmodernija bolnica u jugoistočnoj Europi i, prema nekim podacima, peta po veličini u cijeloj Europi. Prema pravilniku, Zakladna je bolnica bila opća javna bolnica u vlasništvu Zaklade i pod nadzorom Ministarstva zdravstva. Imala je 843 kreveta, a u bolesničkim sobama bili su jedan do šest kreveta. Svako bolesničkoj postelji pripadalo je 7,7 četvornih metara površine te otprilike 25 prostornih metara prostora. Visina prostorija projektirana je na 3,2 metra. Zgrada ima četiri glavna i dva pomoćna stubišta. U svakom se krilu na svakome katu nalazio dnevni boravak (na jedan krevet 2,2 četvorna metra dnevnog boravka), jedna kupaonica (s jednom kadom i jednim tušem na 13 bolesnika), zahodima (jedan zahod na deset bolesnika) te prostorijom za nečisto rublje i smeće, povezanom s otvorenim gospodarskim balkonom. Ta prostorija ima dizalo za spuštanje nečistog rublja u praonicu i otpada u podrum. Otpad se prenosi u kotlovnicu i spaljuje. Hrana se iz kuhinje posebnim liftovima podiže u čajne kuhinje, kojih je nekoliko na svakome katu, gdje se

Gradnja
4. kata

dijeli i kolicima razvozi u bolesničke sobe. U kuhinjama se pere i sprema posude.

U bolnici su bila 24 dizala - za bolesnike i osoblje, hranu, čisto rublje, nečisto rublje, teret. Bilo je i 17 visećih te 29 električnih satova, sinkroniziranih s glavnim satom u telefonskoj centrali. U podrumu zgrade bila je smještena fizikalna terapija: hidro, mehano, elektro i helioterapija s inhalacijama i medicinskim kupkama. Tu se još nalazila prostorija za dezinfekciju s dvije svlačionice i tušem, garderoba za bolesnikovu civilnu odjeću i arhiva.

U prizemlju su lijevo od predvorja smještene ambulante, a desno prostor za prijam bolesnika i uprava. Na prvom je katu bio rendgenski odjel, čiji su zidovi zidani baritnom opekam, a podovi i vrata izolirani olovnom pločama; imao je tri dijagnostička aparata i dva terapijska. Tu su još bili fotografski laboratorij i ljekarničko skladište. Središnji laboratorij bio je na prvom katu sjevernog dijela zgrade, a sastojao se od šest soba, biblioteke i spremišta. Na tom se katu nalazila i predavaonica za 80-100 slušača, s garderobom i bibliotekom, te uređ ravnatelja.

Na drugom katu u operacijskom krilu postojala je soba za gipsanje te četiri dvorane za aseptičke operacije i jedna za septičke, svaka s priručnim prostorom za sterilizaciju, sobom za pranje liječnika-operatera i pripremu u kojoj se bolesnika

pere i anestetizira prije uvoženja u dvoranu. Osim te središnje operacijske dvorane, u istočnom krilu svakoga kata nalazila se još jedna operacijska dvorana za ostale operacijske struke (ortopediju, okulistiku, ginekologiju, otorinolaringologiju). Osim priručnih prostorija za sterilizaciju, na prvom je katu bila i središnja sterilizacija za cijelu bolnicu, s dva autoklava te aparatom za dobivanje destilirane vode. Treći kat sjevernog dijela zgrade tada još nije bio sagrađen.

Sjeverno od glavne zgrade nalaze se dvije jednokatne zgrade. Istočna je služila za smještaj posluge, a ispod nje je praonica koja se sastojala od dva dijela: praonice za krvavo i gnojno rublje i povoje te čiste praonice. Praonica je imala četiri velika stroja za pranje, dvije 'centrifuge' za cijedenje rublja i tri stroja za glačanje. Zapadna je zgrada stan sestara (u trenutku otvorenja bolnice bilo ih je točno 100), a ispod su kuhinja i parna pe-karnica za pečenje 500 kilograma kruha na dan. U kuhinji je sedam kotlova (svaki zapremnine 400 litara), a tu je i ledenica. U spojnom krilu između te dvije zgrade nalazi se blagovaonica za osoblje.

Kotlovnica sa spremnicima za ugljen s dva kotla nalazila se u posebnoj zgradi, iz koje se diže 60 metara visok dimnjak. Uz kotlovnicu nalazila se naprava za omekšavanje vode za kotlove uz pomoć živoga vapna. Bile su tu i strojarnica, peć za spa-

**U nedjelju, 12. travnja
1942., državni je poglavar
svečano otvorio novu
Zakladnu bolnicu na
Rebru**

livanje smeća i komora za dezinfekciju cijanovim parama, a planirana je i parna turbina koja bi proizvodila struju za bolnicu (čijoj se gradnji usprotivila zagrebačka električna centrala). Sagrađene su tri automobilske garaže te radionice: bravarska, vodoinstalaterska, stolarska, tapestarska, električarska i postolarska.

Za njemačke ranjenike

Sa zapadne strane glavne zgrade (na mjestu današnje predavaonice) nalazila se mrtvačnica, povezana podzemnim hodnikom s glavnom zgradom. Još zapadnije je veća zgrada za stanove stažista i činovnika (s jednim četverosobnim stanom za upravitelja, dva trosobna i tri dvosobna stana te 17 garsonijera), a pokraj nje vila za ravnatelja (čak 257 m²).

Uoči otvorenja bolnice uspostavljena je na Rebru župa sv. Barbare (prvi župnik bio je vlč. Josip Panić), no kapelica se počela graditi tek u kolovozu 1942. Dovršena je 1943., ali ju je njemačka vojska odmah pretvorila u skladište, dok je budući župni stan pretvoren u prosekturu. Nažalost, kapelica je služila kao skladište i poslije Drugog svjetskog rata, sve do 1990., a bogoslužje se odvijalo u kapelici Marije Pomocnice u zgradi redovnica.

Politika se uplela u Zakladnu bolnicu još prije njezina otvorenja. U kolovozu 1941. Ministarstvo zdravstva zatražilo je od Zakladnog odbora da bolnicu ustupi

njemačkoj vojsci za ranjenike. Zakladni se odbor našao pred teškom odlukom, ali je mudro odlučio da Nijemcima "dragovoljno" prepusti dio bolnice, kako oni na silu ne bi zaposjeli cijelu. Budući da urološki odjel nije bio osnovan, ujesen 1942. zajedno s kožnim odjelom (ukupno 300 kreveta) ustupljen je njemačkoj vojsci kao *Kriegslazarett*. Nijemci su dobili i operacijske dvorane, ambulante i još nekoliko prostorija u glavnoj zgradi i u zgradi stažista. No, niti s time nisu bili zadovoljni i tražili su još 100 kreveta, pa im je ustupljen i ginekološko-porodajni odjel. Međutim, njihovi su apetiti bili nezasićeni – nakon što su zatražili još nedovršenu Željezničarsku bolnicu na Jordanovcu, ujesen 1943. zatražili su i čitavo Rebro, čemu se Zakladni odbor oštro usprotivio. Također, tražili su da se u podrumu novoizgrađene prosekture izgradi bunker-operacijska dvorana te da se bolnica podijeli tako da cijela istočna strana pripadne njemačkoj vojsci, a zapadna Zakladnoj bolnici.

Nakon uspostave nove vlasti bolnica na Rebru je od 9. svibnja do 31. kolovoza 1945. služila kao vojna bolnica Jugoslavenske narodne armije, i to do 23. svibnja pod upravom I. armije (upravnik pukovnik dr. Izidor Papo), a potom u sklopu Centra vojnih bolnica II. armije (upravnik kapetan dr. Dezider Julius). Od 1. rujna 1945. bolnica je opet u funk-

ciji civilne Zakladne bolnice, ali opustošena, onečišćena, s polomljenim i pokradenim inventarom. Bolnica je donekle obnovljena, ali je 25. kolovoza 1946. ukinuta, odlukom dr. Aleksandra Koharovića, ministra narodnog zdravlja, a zgrada na Rebru dodijeljena je ravnateljstvu ustanova Medicinskog fakulteta za Kliničku bolnicu (koja će se 1962. osamostaliti, a 1965. dobiti ime Klinički bolnički centar).

U bolnički prostor od 1. kolovoza 1946. useljavaju interna i kirurška klinika, kao i Središnji rendgenološki zavod (iz Draškovićeve 19) te neuropsihijatrijska i oftalmološka klinika (iz Kukovićeve 1, danas Ulica Ante Kovačića). Dječji je odjel pretvoren u pedijatrijsku kliniku. Time je Klinička bolnica, koja je do tada na četiri lokacije u gradu imala 825 kreveta, povećala broj kreveta na 1464. Kao posljednji relikv Zakladne bolnice, 1. ožujka 1948. kažnjenički je odjel preseljen u bolnicu na Sv. Duhu, a na njegovo je mjesto smješten psihijatrijski odjel neuropsihijatrijske klinike.

Zanimljivo je kako je bolnica Rebro dobila ime. Izgrađena je, naime, na Reberu, brijegu između Laščine i Jarka, gdje je nekoć bila barutana (što u štokavskom odgovara nazivu *rebar* za gorsko bilo). Kad se počela graditi bolnica, ljudi su zaboravili kako glasi naziv tog lokaliteta u nominativu, pa su iskonstruirali novi nominativ: Rebro. ●

Otvorena nova zgrada Klinike za psihološku medicinu i tzv. zelena zgrada

Napisao: **akademik Željko Reiner**
ravnatelj Kliničkog bolničkog centra Zagreb

Jadranka Kosor, predsjednica Vlade Republike Hrvatske, svečano je u Kliničkom bolničkom centru Zagreb na Rebru, 22. rujna, otvorila novu zgradu poliklinike i dnevnih bolnica (tzv. zelenu zgradu) sa 16.300 četvornih metara i zgradu Klinike za psihološku medicinu sa 3500 četvornih metara. Ukupni troškovi izgradnje i opremanja tih zgrada iznose gotovo 160 milijuna kuna, što je najveća investicija u hrvatskom zdravstvu u zadnjih nekoliko godina.

Time se privodi kraju druga faza izgradnje KBC-a Zagreb na Rebru, a obje su financirane kreditom koji je podigao KBC, uz jamstvo Vlade Republike Hrvatske: sveukupno milijardu i 67 milijuna kuna. Iz državnog je proračuna Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi kupilo još i dodatnu opremu, vrijednu 168 milijuna kuna.

U zadnjih su nekoliko godina izgrađeni na Rebru tzv. istočno krilo glavne zgrade, planirano više od četiri desetljeća, s prvim središnjim hitnim prijamom pacijenata u Hrvatskoj, operacijski blok sa 36 novih operacijskih dvorana i novom sterilizacijom, nova poliklinička, tzv. bijela zgrada, u kojoj se nalaze i svi laboratoriji te novi centar za hemodijalizu, višenamjenska zgrada u kojoj su hotel, troetažna garaža i mali šoping-centar te novi nastavni centar koji jamči još kvalitetniju i suvremeniju nastavu studentima medicine i svih ostalih područja za koje je KBC Zagreb nastavna baza, od stomatologije, farmacije i biokemije do diplomskog i doktorskog studija sestrinstva. Cjelokupna je nova površina 74.600 četvornih metara.

Osim toga, preuređeno je i osuvremenjeno više od 80 posto stare središnje zgrade u kojoj su, između ostalog, izgrađene nove jedinice kirurške intenzivne njege, sterilne jedinice za transplantaciju koštane srži i niz drugih najsuvremenije opremljenih prostora na ukupno 23.200 m², a stacionari gotovo svih klinika su

Uvjeti za pacijente u KBC-u Zagreb znatno su bolji nego u većini državnih bolnica u mnogo bogatijim zemljama, što građani uglavnom ne znaju

preuređeni te opremljeni najsuvremenijom opremom. Pritom se osobito povećao standard pacijenata, pa su danas sve sobe jednokrevetne i dvokrevetne, najviše trokrevetne, svaka ima kupaonicu i sanitarni čvor, svi su prostori klimatizirani. To su uvjeti znatno bolji nego u većini državnih bolnica u mnogo bogatijim zemljama, što nažalost, građani uglavnom ne znaju. Istodobno se završava i veliki projekt informatizacije KBC-a Zagreb.

Na Rebru se godišnje liječi ambulantno više od milijun pacijenata te pruži ukupno gotovo pet milijuna zdravstvenih usluga

Napravljen je i povijesni korak naprijed za dvije klinike – Klinika za bolesti uha, grla i nosa te kirurgiju glave i vrata napokon je upotpunjena i objedinjena, preseljenjem njenih Zavoda za audiologiju i fonijatriju sa Šalate u novi prostor "zelene zgrade" na Rebru, koji je otvoren 22. rujna, a Klinika za dječje bolesti također je objedinjena te dijelom preseljena sa Šalate na Rebro, gdje je napokon u "zelenoj zgradi" dobila primjereni poliklinički prostor.

KBC Zagreb trenutačno je najveći bolnički sustav u ovom dijelu Europe, koji se sastoji od 31 klinike i kliničkih zavoda, u kojem je zaposleno 5300 djelatnika (zbog čega je ujedno i jedna od najvećih tvrtki u Hrvatskoj), među kojima je 1000 liječnika, 800 specijalista, 300 sveučilišnih nastavnika (profesora, docenata i asistentata) i 1900 sestara. Na Rebru se godišnje, na više od 1900 postelja, liječi stacionarno gotovo 75.000 bolesnika, ambulantno više od milijun, a izvede se više od 23.000 operacija te pruži ukupno gotovo pet milijuna zdravstvenih usluga. ●